

Cyngor Sir Ynys Môn

Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH
Dyddiad:	2 MAWRTH 2023
Pwnc:	MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW, CHWARTER 3 2022/23
Aelod Portffolio:	Y CYNGHORYDD ROBIN WYN WILLIAMS – DEILYDD PORTFFOLIO – CYLLID, BUSNES CORFFORAETHOL A PHROFIAD Y CWSMER
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151
Awdur yr Adroddiad:	CLAIRE KLIMASZEWSKI, RHEOLWR CYLLID
Ffôn:	
E-bost:	ClaireKlimaszewski@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Amherthnasol

A –Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau:

- Ar 10 Mawrth 2022, gosododd y Cyngor gyllideb net ar gyfer 2022/23 gyda gwariant net y gwasanaethau o £158.365m, i gael ei gyllido o incwm y Dreth Gyngor, Trethi Annomestig a grantiau cyffredinol. Mae hyn yn cynnwys cyfanswm o £3.110m ar gyfer eitemau cyffredinol ac eitemau na chynlluniwyd ar eu cyfer. Gosodwyd cyllideb o £1.950m ar gyfer Premiwm y Dreth Gyngor, sef cynnydd o £0.436m. Gosodwyd cyllideb gytbwys gyda'r cynnydd o 2.00% y cytunwyd arno yn y Dreth Gyngor.
- Fel y llynedd, nid yw'r gyllideb ar gyfer 2022/23 yn cynnwys unrhyw ofynion i wasanaethau wneud arbedion. Roedd y cynnydd o 9.2% yn y cyllid gan Lywodraeth Cymru'n gynydd i'w groesawu, ond roedd rhaid i'r Cyngor ymrwymo i gynyddu cyllidebau mewn nifer o feysydd, yn cynnwys gofal cymdeithasol a digartrefedd. Yn ogystal, mae cymorth gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gwariant yn gysylltiedig â Covid wedi dod i ben ac mae unrhyw gostau o'r fath yn cael eu cyllido o gyllidebau craidd y Cyngor. Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol gwasanaethau'r Cyngor ar ddiwedd chwarter 3, 31 Rhagfyr 2022, ynghyd â'r alldro a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.
- Mae cost y cytundebau cyflog terfynol ar gyfer staff NJC ac athrawon a'r cynnydd yng nghost contractau ynni'r Cyngor, a ddaeth i rym ar 1 Hydref 2023, wedi'u cynnwys yn yr adroddiad. Gan fod yr adroddiad hwn yn crynhoi'r sefyllfa ar ddiwedd y trydydd chwarter, mae rhan helaeth o'r costau yn gostau gwirioneddol, yn hytrach nac yn amcangyfrifon, ac mae llawer mwy o sicrwydd ynghylch y rhagolygon ar gyfer y sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn o gymharu â'r chwarteri blaenorol. Yn ogystal, gall cyfnod y gaeaf achosi cynnydd annisgwyl mewn costau oherwydd bod salwch ymysg cleientiaid yn creu mwy o alw am wasanaethau, mae salwch staff yn cynyddu costau cyflogau ac mae digwyddiadau'n gysylltiedig â'r tywydd yn cynyddu costau i'r gwasanaeth Priffyrdd. Gan fod cyfran helaeth o'r gaeaf wedi mynd heibio, mae mwy o sicrwydd am y sefyllfa a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn, ond nid yw hynny'n golygu na fydd digwyddiadau annisgwyl yn codi ac yn newid y sefyllfa derfynol.
- Y sefyllfa ariannol gyffredinol a ragwelir ar gyfer 2022/23, gan gynnwys Cyllid Corfforaethol a chronfa'r Dreth Gyngor, yw tanwariant o £1.970m. Mae hyn yn 1.24% o gyllideb net y Cyngor ar gyfer 2022/23. Mae cyllidebau Gofal Cymdeithasol Oedolion a Phlant yn parhau i fod dan bwysau, ond mae tanwariant mewn gwasanaethau eraill yn cydbwysu hyn, ac yn benodol Casglu a Gwaredu Gwastraff. Mae rhagor o fanylion i'w gweld yn yr adroddiad manwl sydd ynghlwm.
- Mae dri prif reswm am y tanwariant a ragwelir:-
 - Mwy o elw ar fuddsoddiadau ariannol oherwydd cynnydd sylweddol mewn cyfraddau llog;
 - Ni fu'n rhaid defnyddio'r cyllidebau wrth gefn;
 - Mae lefelau incwm y Dreth Gyngor yn well na'r disgwyl, yn bennaf gan fod y premiwm ar ail gartrefi a thai gwag yn uwch na'r gyllideb;

6. Argymhellir:-

- (i) Nodi'r sefyllfa a amlinellir yn Atodiadau A a B mewn perthynas â pherfformiad ariannol yr Awdurdod hyd yma a'r alldro disgwylidig ar gyfer 2022/23;
- (ii) Nodi'r crynodeb o'r cyllidebau wrth gefn ar gyfer 2022/23 y manylir arnynt yn Atodiad C;
- (iii) Nodi'r modd y caiff costau asiantaethau ac ymgynghorwyr eu monitro yn 2022/23 yn Atodiadau CH, D a DD;
- (iv) Argymell i Gyngor Sir Ynys Môn y dylai'r Cyngor llawn gymeradwyo symud £1.074m o falansau cyffredinol Cronfa'r Cyngor i gyllideb datganoledig ysgolion, i gwrdd â chostau cyflogau sy'n uwch nag a ganiatawyd yn wreiddiol yn y gyllideb refeniw ar gyfer 2022/23;
- (v) Cymeradwyo trosglwyddo'r tanwariant net ar ddigartrefedd ac atal digartrefedd, sef amcangyfrif o £260k, i gronfa wrth gefn glustnodedig ar gyfer digartrefedd ac atal digartrefedd mewn blynnyddoedd i ddod. Y rheswm am y tanwariant yw bod Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi cynnydd sylweddol o £273k yn y grant Neb Heb Help.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Amherthnasol

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'r mater hwn wedi'i ddirprwyo i'r Pwyllgor Gwaith.

Ch – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydi

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

Dd – Asesu'r effaith bosib (os yw'n berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Mae hwn yn adroddiad ar gyfer monitro yn unig ac mae'n cael ei ddefnyddio gydag adroddiadau eraill i osod y strategaeth ariannol ar gyfer y tymor canol a'r gyllideb flynyddol. Bydd anghenion tymor hir yr Ynys yn cael eu hasesu wrth osod y gyllideb flynyddol.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?-	Amherthnasol
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhwch wybod gyda phwy?	Amherthnasol
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad hwn yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut:-	Ymgynghorwyd â dinasyddion Ynys Môn fel rhan o broses gosod cyllideb 2022/23 ac ymgynghorir â nhw ynghylch cyllidebau yn y dyfodol.
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Amherthnasol
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar y rhai hynny sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Amherthnasol
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Amherthnasol

E – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Mae'r Tîm Arweinyddiaeth wedi ystyried yr adroddiad ac ymgorfforwyd eu sylwadau yn yr adroddiad.
2	Cyllid / Swyddog Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Mae'r Swyddog Monitro'n aelod o'r Tîm Arweinyddiaeth
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	Adolygodd y Panel Sgriwtini Cyllid y sefyllfa ariannol ar ddiwedd chwarter 3 yn ei gyfarfod ar 15 Chwefror 2023.
9	Aelodau Lleol	Amherthnasol
F – Atodiadau:		
• Atodiad A – Adroddiad Alldro Refeniw Dros Dro ar gyfer 2022/23 • Atodiad B - Tabl o'r Alldro Dros Dro ar gyfer 2022/23 • Atodiad C – Crynodeb o'r Cyllidebau wrth Gefn ar gyfer 2022/23 • Atodiad CH – Gwybodaeth ynghylch monitro Staff Asiantaeth 2022/23 • Atodiad D – Gwybodaeth ynghylch monitro Ymgynghorwyr 2022/23		
Ff – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
Cyllideb Refeniw 2022/23 (fel y cafodd ei hargymell gan y Pwyllgor hwn ar 3 Mawrth 2022 a'i mabwysiadu gan y Cyngor Sir ar 10 Mawrth 2022).		

MONITRO'R GYLLIDEB REFENIW – CHWARTER 3**1. Balans Cyffredinol**

Roedd gan Gronfa'r Cyngor gronfeydd wrth gefn clustnodedig o £23.181m a chronfeydd wrth gefn ysgolion gwerth £7.827m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol. Arweiniodd yr alldro drafft ar gyfer 2021/22 at falans cyffredinol o £12.050m ar ddechrau'r flwyddyn ariannol bresennol. Cwblhawyd yr archwiliad o gyfrifon 2021/22 a nodwyd un addasiad a oedd yn effeithio ar yr alldro ac ar falans cyffredinol y Cyngor. Argymhellodd yr Archwiliwr y dylid dychwelyd swm o £228k o'r ddarpariaeth hirdymor ar gyfer safle tirlenwi Penhesgyn i refeniw fel bod y ddarpariaeth yn cyd-fynd â'r ffigwr a argymhellwyd yn adroddiad yr ymgynghorydd, a oedd yn amlinellu canlyniadau profion ar y safle ac yn cynghori ar lefel y ddarpariaeth ar 31 Mawrth 2022. O ganlyniad i hyn, roedd balans cyffredinol terfynol Cronfa'r Cyngor yn £12.278m.

Mae sefyllfa'r balansau cyffredinol ar ddiwedd y chwarter fel a ganlyn:-

Tabl 1

	Swm £'m	Pwrpas
Balans Agoriadol Terfynol	(12.278)	Cronfa wrth gefn gyffredinol derfynol wedi'i harchwilio ar 31 Mawrth 2022.
Cyllid Ychwanegol ar gyfer Cynnal a Chadw Priffyrdd	0.500	Yn unol â phenderfyniad y Pwyllgor Gwaith ar 3 Mawrth 2022.
Trosglwyddo cyllid i gronfeydd gwasanaeth penodol	0.261	Yn unol â'r Polisi Cronfeydd wrth gefn Gwasanaeth a gymeradwywyd yn 2019/20
Cyllido 50% o £69,732 i sefydlu a gweithredu tîm polisi cynllunio ar gyfer Ynys Môn	0.035	Yn unol â'r adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ar 27 Medi 2022
Cyllid ychwanegol i gwrdd â'r dyfarniad tâl ychwanegol i Athrawon 2022/23	1.074	Gweler yr argymhelliad ym mharagraff 2 isod
Balans Cyffredinol Diwygiedig Cronfa'r Cyngor ar 31.12.2022	(10,408)	

Yr alldro presennol a ragwelir ar gyfer 2022/23 yw tanwariant o £1.970m, gan olygu y byddai balans Cronfa Gyffredinol y Cyngor yn cynyddu i £12.378m erbyn diwedd y flwyddyn, oni bai y caiff eitemau ychwanegol eu cyllido o'r gronfa wrth gefn gyffredinol yn ystod y chwarter olaf. Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi gosod isafswm o £7.9m ar gyfer y balansau cyffredinol ar gyfer 2022/23, sef 5% o'r gyllideb refeniw net ar gyfer 2022/23. Mae unrhyw falansau uwchlaw'r ffigwr hwn yn darparu lefel uwch o wydnwch ariannol pe byddai'r sefyllfa ariannol yn gwaethygu yn ystod y chwarter olaf, ac mae'n caniatáu i £1.78m o'r gronfa wrth gefn gael ei ddefnyddio i gynorthwyo gyda chyllideb 2023/24.

2. Pwysau ychwanegol ar y Gyllideb yn ystod gweddill y flwyddyn ariannol

Gosodwyd cyllideb 2022/23 cyn i lefel chwyddiant gynyddu'n sylweddol a'r pwysau dilynol am godiadau cyflog uwch na'r swm a ganiatawyd yn y gyllideb. Crëwyd cronfa wrth gefn wrth gefn glustnodedig gwerth £2.25m i ddarparu cyllid ychwanegol i gwrdd â'r costau uwch, ond nid yw'r gronfa wrth gefn hon yn ddigonol i gwrdd â'r pwysau cynyddol ar gostau.

Roedd y gyllideb wreiddiol yn cynnwys swm o thua £2.3m i gwrdd â'r dyfarniadau cyflog ar gyfer athrawon a staff arall. Mae'r dyfarniad cyflog terfynol ar gyfer staff nad ydynt yn athrawon, sef £1,925 i bob gweithiwr (a gytunwyd ym mis Tachwedd 2022), yn golygu cynnydd cyfartalog o 7.5% a chynnydd o £3.8m yn y costau cyflog ar gyfer staff nad ydynt yn athrawon. Cyllidwyd y dyfarniad cyflog i weithwyr llywodraeth leol nad ydynt yn staff ysgolion trwy ddefnyddio £1.144m o'r gronfa wrth gefn glustnodedig ar gyfer chwyddiant a £1m o gyllidebau wrth gefn.

Bydd y dyfarniad cyflog o 5% i athrawon o fis Medi 2022 yn ychwanegu £926k at y bil cyflogau athrawon, sef £473k yn fwy nag a ganiatawyd yn y gyllideb, er y dylid nodi fod undebau athrawon yn gweithredu'n ddiwydiannol wrth iddynt geisio dyfarniad cyflog uwch. Mae'r sefyllfa gyllido ar gyfer cyllidebau datganoledig ysgolion yn cael ei chrynhof yn Nhabl 3 isod, ac mae angen swm ychwanegol o £1.074m i gyllido'r cynnydd yn y costau.

Mae Llywodraeth y DU wedi cyhoeddi eu bod am wrthdroi'r cynnydd yn y cyfraniadau yswiriant gwladol, a ddaeth i rym ym mis Ebrill 2022. Bydd hyn yn golygu gostyngiad o £260k mewn costau yswiriant gwladol ac mae hyn wedi'i gynnwys yn y ffigyrau a ddangosir yn Nhabl 2 a 3 isod:-

Tabl 2 – Cyllido Dyfarniadau Cyflog 2022/23

	Staff nad ydynt yn Athrawon £	Athrawon £	Cyfanswm £
Cyfanswm Cost y Dyfarniad Cyflog	3,853,230	925,930	4,779,160
Chwyddiant y caniatwyd yn y Gyllideb ar gyfer 2022/23	(1,946,986)	(354,860)	(2,301,846)
Gostyngiad yng Nghyfraniadau YG Cyflogwr	(162,670)	(97,380)	(260,050)
Diffyg yn y Gyllideb	1,743,574	473,690	2,217,264

Ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2022/23, roedd balansau ysgolion wedi codi i £7.83m ac, er i ysgolion ddefnyddio £1.65m i gydbwyso eu cyllidebau ac maent wedi defnyddio tua £2.88m o gronfeydd wrth gefn ychwanegol, neu maent yn bwriadu eu defnyddio yn ystod 2023/24, amcangyfrifir y bydd hyn yn gadael balans o £3.3m ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Erbyn hyn, mae ysgolion yn cynllunio ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/24 a bydd nifer sylweddol o ysgolion yn defnyddio cronfeydd wrth gefn i gydbwyso eu cyllidebau, gan ostwng ymhellach lefel gyffredinol balansau ysgolion. O'r herwydd, ni fydd gan lleiafrif bychan o ysgolion unrhyw falansau o gwbl, neu bydd eu balansau'n isel iawn, tra bydd balansau gweddill yr ysgolion yn sylweddol is nag a welwyd yn ystod y ddwy flynedd ariannol ddiwethaf. Felly, byddai'n anodd i rai ysgolion gyllido'r costau cyflog ychwanegol o'u cronfeydd wrth gefn eu hunain oni bai eu bod yn derbyn dyraniad ychwanegol yn eu cyllideb.

Mae'r diffyg cyllido ar gyfer cyflogau yng nghyllidebau ysgolion i'w weld yn Nhabl 3 isod:-

Tabl 3 – Diffyg Cyllideb ar gyfer Cyflogau yng Nghyllidebau Datganoledig Ysgolion 2022/23

	Staff nad ydynt yn Athrawon £	Athrawon £	Cyfanswm £
Cyfanswm Cost y Dyfarniad Cyflog i Ysgolion	707,575	921,690	1,629,265
Chwyddiant y caniatwyd ar ei gyfer yng Nghyllideb 2022/23	(86,700)	(354,860)	(441,560)
Gostyngiad yng Nghyfraniadau YG Cyflogwr	(16,690)	(97,380)	(114,070)
Diffyg yn y Gyllideb	604,185	469,450	1,073,635

Oherwydd maint y diffyg yn y gyllideb a'r ffaith fod balansau ysgolion yn gostwng, gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith argymhell i'r Cyngor llawn ei fod yn cyllido £1.074m o gronfa gyffredinol y Cyngor.

Newidiodd prisiau ynni'r Cyngor ym mis Hydref 2022, gyda chynnydd o rhwng 238% a 271% yn y tariffau nwy a chynnydd o rhwng 75% a 108% yn y tariffau trydan. Roedd cynnydd o 110% yn y tâl sefydlog dyddiol ar gyfer nwy a 165% ar gyfer trydan hefyd. Er bod y cynnydd yn sylweddol, mae digon o danwariant mewn meysydd eraill yn y gyllideb i ganiatáu i Wasanaethau gwrdd â'r costau heb orfod rhyddhau cyllid ychwanegol o gronfeydd wrth gefn cyffredinol y Cyngor.

3. Perfformiad Ariannol fesul Gwasanaeth

3.1 Mae manylion y perfformiad ariannol fesul gwasanaeth am y cyfnod a'r alldro a ragwelir ar eu cyfer wedi'u nodi yn Atodiad B. Rhagwelir gorwariant o £0.087m ar wasanaethau ar 31 Mawrth 2023. Rhagwelir tanwariant o £1.668m ar Gyllid Corfforaethol. Yn ogystal, rhagwelir y bydd incwm y Dreth Gyngor safonol £0.122m yn uwch na'r gyllideb, a phremiwm y Dreth Gyngor £0.266m yn uwch na'r gyllideb. Ar hyn o bryd, rhagwelir tanwariant o £1.970m, sef 1.24% o gyllideb refeniw net y Cyngor.

3.2 Mae Tabl 4 isod yn crynhoi'r gwahaniaethau sylweddol (£100k neu fwy): -

Tabl 4

Gwasanaeth	Tan/Gorwariant £'000	Alldro fel % o'r gyllideb £'000
Oedolion	613	2.01%
Gwasanaethau Plant	996	8.09%
Priffyrdd	(239)	3.49%
Eiddo	(222)	12.70%
Gwastraff	(1,030)	11.30%
Trawsnewid	(247)	3.79%
Arall (cyfanswm yr amrywiadau gwerth llai na £100k)	(184)	<0.01%
Costau nad oes cyllideb ar eu cyfer ac nad oes modd eu rheoli – (darpariaeth ar gyfer dyledion drwg / lwfans colled oherwydd amhariad, costau cyfalaf pensiynau, yswiriant, premiwm ar ail-gyllido hanesyddol)	400	100%
Cyfanswm Cyllideb Gwasanaethau	87	0.06%
Cyllid Corfforaethol	(1,668)	14.07%
Cyllido	(389)	0.25%
Cyfanswm	(1,970)	1.24%

3.3 Y gorwariant a ragwelir ar gyfer Gwasanaethau yw £87k, ond mae'r sefyllfa sylfaenol yn cael ei guddio gan nifer o eitemau untro a chyllid ychwanegol sydd wedi cyfrannu at ostyngiad sylweddol. Mae'r eitemau hyn i'w gweld yn Nhabl 5 isod:-

Tabl 5

	£'000	£'000
Gorwariant a Ragwelir ar Gyllideb Gwasanaethau		87
Eitemau untro a Chyllid ychwanegol		
Swyddi Gwag	2,592	
Incwm Ychwanegol nad yw'n rheolaidd	700	
Cyllid grant ychwanegol nad yw'n rheolaidd	864	
Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn	1,010	5,166
Gorwario Sylfaenol ar Gyllidebau Gwasanaethau		5,253

- 3.4** Heb yr eitemau yma byddai gwir sefyllfa ariannol gwasanaethau'r Cyngor wedi gwaethygu'n sylweddol a byddai wedi gwanhau gwytnwch ariannol y Cyngor yn sylweddol. Mae'r ffigwr o £5.25m yn amlygu'r pwysau ariannol y mae gwasanaethau'n eu hwynebu ar hyn o bryd. Yng nghynnig cyllideb 2023/24, mae'r Pwyllgor Gwaith wedi ceisio mynd i'r afael â'r pwysau ariannol sylfaenol hyn ac mae'r cynnydd arfaethedig o £14.2m yng nghyllideb refeniw net 2023/24 yn rhannol oherwydd sefyllfa ariannol sylfaenol gwasanaethau'r Cyngor.

4. Esboniad o'r Amrywiadau Sylweddol

4.1 Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc

4.1.1 Cyllideb Datganoledig Ysgolion

Ar ôl i'r Cyngor osod y gyllideb ar gyfer ysgolion, mae cyfrifoldeb am y gyllideb yn cael ei datganoli i'r ysgolion ac mae unrhyw dan neu orwariant blyneddol yn cael ei ddal yng nghronfeydd wrth gefn yr ysgolion unigol. Trafodir y sefyllfa o ran cyllideb ddatganoledig ysgolion ym mharagraff 2 uchod.

Addysg Ganolog

- 4.1.2** Roedd tanwariant o £87k (11.43%) yn y gwasanaeth hwn ar ddiwedd chwarter 3, a rhagwelir tanwariant o £64k (1.15%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn ychydig yn well na'r tanwariant o £78k a ragwelwyd ar gyfer 2022/23 yn yr adroddiad chwarter 2.

- 4.1.3** Mae nifer o feysydd yn gor a thanwario ar draws y Gwasanaeth. Rhestrir y rhai mwyaf isod:-

- Cludiant Ysgol (Tacsis a Bysiau) – rhagwelir gorwariant o £536k. Mae hyn £36k yn uwch na'r gorwariant a nodwyd yn ystod chwarter 2. Mae'r gwasanaeth yn cael ei arwain gan y galw ac mae'r gorwariant yn parhau oherwydd y galw cynyddol am dacsis. Dyranwyd cyllideb ychwanegol ar gyfer y flwyddyn ariannol hon, ond mae'r gorwariant yn parhau. Yn ogystal, rhoddwyd cymorth ychwanegol i gwmnïau tacsis a bysiau oherwydd y cynnydd mewn costau tanwydd, ac mae hynny wedi cyfrannu at y gorwariant hefyd. Yn dilyn proses dendro newydd ar gyfer bysiau ysgol a gynhaliwyd yn ystod yr haf, daeth y contractau bysiau newydd i rym ar 3 Hydref ac mae'r costau'n sylweddol uwch o gymharu â'r contractau blaenorol.
- Rhagwelir tanwariant o £195k ar leoliadau allsirol, o gymharu â'r tanwariant o £118k a ragwelwyd ar ddiwedd chwarter 2. Nid yw dau ddisgybl yn derbyn addysg allsirol bellach ac mae'r gwasanaeth yn talu cyfraniad is mewn perthynas â lleoliad disgybl arall. Mae posibilrwydd o hyd y gallai'r lleoliadau gynyddu cyn diwedd y flwyddyn, a byddai hynny'n effeithio ar y tanwariant a ragwelir. Fodd bynnag, mae cronfa wrth gefn glustnodedig gwerth £500k ar gael i gwrdd ag unrhyw gostau ychwanegol o ganlyniad i gynydd yn y galw.
- Rhagwelir y bydd incwm y Clwb Gofal Plant £63k yn is na'r targed. Unwaith eto, mae'r gyllideb hon yn cael ei harwain gan y galw ac nid yw'r niferoedd sy'n defnyddio'r clybiau wedi dychwelyd i'r lefelau a welwyd cyn y pandemig.
- Yr alldro a ragwelir ar gyfer prydau ysgol yw gorwariant o £41k, ac mae hyn yn fwy na'r tanwariant o £3k a ragwelwyd ar ddiwedd yr ail chwarter. Mae'n ganlyniad i gynydd ym mhrisiau'r contractwr arlwygo a ddaw i rym yn dilyn gwyliau hanner tymor mis Chwefror.
- Rhagwelir tanwariant o £510k yn y gyllideb Addysg Ganolog, ac mae hyn yn uwch na'r tanwariant o £486k a ragwelwyd yn ystod chwarter 2. Y rheswm pennaf yw tanwariant yn y cynllun i benodi Rheolwyr Busnes Ysgolion (dyranwyd cyllideb o £300k), ac mae ansicrwydd a fydd hyn yn digwydd yn ystod y flwyddyn ariannol hon. Mae tanwariant o £51k hefyd ar swydd a fu'n wag ers mis Ebrill, er bod y swydd wedi'i llenwi bellach, a rhagwelir tanwariant ar ymgynghorwyr (£14k).
- Mae nifer o fân danwariannau eraill o dan nifer o benawdau yn y gyllideb.

4.1.4 Diwylliant

- 4.1.4.1** Roedd tanwariant o £183k (16.82%) yn y gwasanaeth hwn yn ystod y cyfnod, fodd bynnag, rhagwelir tanwariant o £15k (1.12%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn £30k yn well na'r gorwariant o £15k a ragwelwyd yn ystod chwarter 2.
- 4.1.4.2** Disgwylir i'r gorwariant a ragwelir ar gyfer Amgueddfeydd ac Oriolau godi o £65k yn chwarter 2 i £105k. Y rheswm am hyn yw diffyg o thua £67k mewn incwm ffioedd a thaliadau. Gallai costau cyfleustodau, trwsio a chynnal a chadw ychwanegu £65k arall at y gorwariant, a dyma'r rheswm pennaf am y gorwariant uwch. Mae tanwariant ar staffio yn lliniaru'r gorwariant yn y gwasanaeth Amgueddfeydd ac Oriolau.
- 4.1.4.3** Rhagwelir tanwariant o £95k ar Lyfrgelloedd, yn bennaf oherwydd nifer o swyddi gweigion, gan gynnwys staff ar gyfer y gwasanaeth llyfrgell symudol. Mae hyn yn uwch na'r tanwariant o £55k a nodwyd yn chwarter 2.

4.2 Gofal Cymdeithasol Oedolion

- 4.2.1** Roedd gorwariant o £1,025k (4.83%) yn y gwasanaeth hwn ar ddiwedd y trydydd chwarter, o gymharu â'r gyllideb broffiliedig, ond disgwylir iddo ostwng i orwariant o £613k (2.01%) ar gyfer y flwyddyn 2022/23. Mae hyn bron ddwbl y gorwariant o £313k a ragwelwyd ar ddiwedd chwarter 2. Costau uwch gwasanaethau ar gyfer pobl ag anableddau corfforol, anableddau dysgu ac iechyd meddwl, a drafodir isod, yw'r rheswm am y cynnydd mewn costau.
- 4.2.2** Roedd yr elfennau yn yr amrywiad yn yr alldro fel a ganlyn:-
- Gwasanaethau ar gyfer yr Henoed: Disgwylir tanwariant o £65k yn y gwasanaeth ar ôl dyrannu grant o £200k a £225k o'r gronfa wrth gefn pwysau gofal cymdeithasol. Mae pwysau sylfaenol ar gostau sy'n cael eu cuddio gan y cyllid ychwanegol hwn ar gyfer y flwyddyn. Disgwylir tanwariant o £52k ar y tîm Rheoli Gofal ac Asesu oherwydd swyddi gweigion, er bod costau staff asiantaeth o £46k yn gostwng y tanwariant. Disgwylir tanwariant o £168k yn awr ar ofal preswyl ar gyfer pobl hŷn, ar ôl trosglwyddo £125k o'r gronfa wrth gefn pwysau gofal cymdeithasol. Mae pwysau sylfaenol ar y gyllideb gofal nyrsio ar gyfer pobl hŷn ond mae'n gostwng i orwariant o £3k ar ôl dyrannu £100k o'r gronfa wrth gefn pwysau gofal cymdeithasol a £200k o grant gofal cymdeithasol. Mae pwysau ar y gyllideb gofal cartref wedi cynyddu, gyda gorwariant o £148k. Cynnydd sylweddol yn y galw am y gwasanaeth hwn sy'n gyfrifol am hyn.
 - Anableddau Corfforol (AC): Rhagwelir gorwariant o £232k yn y gwasanaeth hwn ar gyfer y flwyddyn, sef cynnydd o £97k o gymharu â'r gorwariant a nodwyd yn yr adroddiad chwarter 2. Defnyddiwr gwasanaeth preswyl newydd sydd i gyfrif am hyn. Gwneir y rhagolwg hwn ar ôl dyrannu £332k o gyllid grant. Fodd bynnag, mae'r gorwariant sylfaenol yn llawer uwch, sef £564k. Costau gofal preswyl yw'r prif reswm am y gorwariant sylfaenol o ganlyniad i leoliadau costus i gwrdd ag anghenion gofal arbenigol. Disgwylir gorwariant o £176k ar Gymorth Cartref oherwydd cynnydd yn y galw.
 - Anableddau Dysgu (AD): Rhagwelir gorwariant o £526k ar gyfer y flwyddyn. Cynnydd o gymharu â'r gorwariant o £353k a ragwelwyd yn chwarter 2. Fodd bynnag, mae gorwariant sylfaenol sylweddol o £1,643k, sydd yn gostwng eleni trwy ddefnyddio cyllid grant cymwys a chyllid o'r gronfa wrth gefn pwysau gofal cymdeithasol. Rhagwelir gorwariant o £227k ar ofal preswyl, ar ôl dyrannu £75k o'r gronfa wrth gefn pwysau gofal cymdeithasol. Rhagwelir gorwariant o £117k ar y gwasanaeth gofal dydd ar gyfer y flwyddyn oherwydd cynnydd yn y galw, ac mae'n uwch na'r gorwariant o £86k a nodwyd yn flaenorol. Disgwylir cyllideb gytbwys ar gyfer gofal cartref ar ddiwedd y flwyddyn, o gymharu â gorwariant o £32k a ragwelwyd yn chwarter 2. Mae hyn yn dilyn dyrannu £300k o'r gronfa wrth gefn pwysau gofal cymdeithasol. Strategaeth y gwasanaeth yw cynyddu nifer y cleientiaid sy'n derbyn taliadau uniongyrchol yn hytrach na gofal cartref wedi'i gomisiynu, er mwyn rhoi'r grym i ddefnyddwyr gwasanaeth a rhoi dewis a rheolaeth iddynt dros eu hanghenion gofal cartref. Rhagwelir gorwariant o £204k ar lety â chymorth a llety arall, ar ôl dyrannu £332k o gyllid grant a £410k o'r gronfa wrth gefn gofal cymdeithasol. Felly, y gorwariant sylfaenol ar lety â chymorth a llety arall yw £946k.

- Iechyd Meddwl (IM): Rhagwelir gorwariant o £597k ar y gwasanaeth hwn erbyn 31 Mawrth 2023. Mae hyn yn gynydd sylweddol o gymharu â'r gorwariant o £153k a nodwyd yn chwarter 2. Fodd bynnag, symudwyd £200k o gyllid grant o'r maes hwn i feysydd eraill yn y Gwasanaeth Oedolion. Mae'r pwysau sylweddol am wasanaethau Iechyd Meddwl ym maes gofal preswyl, a rhagwelir gorwariant o £568k. Mae dau ddefnyddiwr gwasanaeth newydd wedi cynyddu costau'r gwasanaethau yma. Mae'n wasanaeth sy'n cael ei arwain gan y galw ac mae'n ymwneud yn bennaf â nifer fechan o leoliadau drud. Rhagwelir tanwariant o £149k ar gefnogaeth gymunedol yn 2022/23, oherwydd swyddi gweigion. Mae byw â chymorth yn rhagweld gorwariant o £171k erbyn diwedd y flwyddyn. Mae £114k ymwneud â chleient newydd sy'n derbyn gofal 24 awr y dydd mewn lleoliad byw â chymorth. Mae gweddill y gorwariant yn ymwneud yn bennaf â chost lleoliadau i oedolion ac mae'n ategu nod y gwasanaeth i gleientiaid dderbyn cymorth yn eu cartrefi eu hunain yn y gymuned.
- Uned Ddarparu a Rheolaeth a Chefnogaeth: Mae'r maes hwn yn rhagweld tanwariant o £491k ar ddiwedd y flwyddyn. I raddau helaeth, mae'r tanwariant a rhagwelir yn y maes hwn yn ganlyniad swyddi gweigion amrywiol, yn arbennig mewn unedau ardaloedd gofal cartref (£421k). Fodd bynnag, mae rhywfaint o bwysau ar gostau yn yr uned ddarparu fewnol, a rhagwelir gorwariant o £126k ar gartrefi preswyl erbyn diwedd y flwyddyn, oherwydd costau staff asiantaeth ac incwm is na'r disgwyl, a disgwylir gorwariant o £40k ar hosteli ar ddiwedd y flwyddyn.

4.3 Gwasanaethau Plant

- 4.3.1** Roedd gorwariant o £751k (6.71%) yn y gwasanaeth ar gyfer y cyfnod a rhagwelir gorwariant o £996k, ond mae hyn yn llai na'r gorwariant o £1,048k a nodwyd yn yr adroddiad chwarter 2. Y prif reswm am y gwelliant yw llai o wariant ar Blant ag Anableddau oherwydd swyddi gweigion. Mae'r meysydd lle ceir tan neu orwariant sylweddol yn cael eu nodi isod. Ymddengys fod gorwariant cynhenid yn y mwyafrif o benawdau yn y Gwasanaethau Plant a gallai hyn arwain at bwysau yn y cyllidebau tu hwnt i 2022/23.
- 4.3.2** Roedd gorwariant o £899k yn y gyllideb Plant sy'n Derbyn Gofal hyd at chwarter 3 a'r rhagolwg ar hyn o bryd yw gorwariant o £1,235k ar ddiwedd y flwyddyn. Lleoliadau allsirol (£813k) sy'n bennaf gyfrifol am hynny. Mae'r holl feysydd eraill yn gorwario hefyd, heblaw am leoliadau ansafonol (£88k o danwariant). Rhagwelir gorwariant o £206k ar y Cartrefi Clyd, oherwydd costau staffio ac asiantaeth. Disgwylir gorwariant o £220k ar leoliadau gofal maeth hefyd.
- 4.3.3** Rhagwelir tanwariant o £182k ar gomisiynu a gwaith cymdeithasol ar gyfer y flwyddyn oherwydd costau staffio is o ganlyniad i swyddi gweigion ac incwm grantiau. Disgwylir gorwariant o £142k ar Gymorth i Deuluoedd ar ddiwedd y flwyddyn. Y rheswm pennaf am hyn yw gorwariant yn y gwasanaeth 'Pan Fydda i'n Barod' ac mae'n debygol o gynyddu eto oherwydd cynnydd ym mhrisiau contractau tacsis ysgol. Fodd bynnag, mae disgwyl tanwariant o £177k ar gymorth integredig i deuluoedd ar gyfer y flwyddyn, yn bennaf oherwydd tanwariant ar gostau staff. Disgwylir gorwariant o £56k ar adolygu a chwynion oherwydd pwysau yn y tîm tu allan i oriau.

4.4 Tai (Cronfa'r Cyngor)

- 4.4.1** Roedd tanwariant o £37k (1.78%) yn y gwasanaeth hwn ar ddiwedd chwarter 3, ond rhagwelir gorwariant o £10k (0.51%) ar alldro y flwyddyn. Mae hyn yn ostyngiad o £20k yn y gorwariant o £30k a ragwelwyd yn ystod chwarter 2.
- 4.4.2** Digartrefedd yw'r maes sy'n achosi'r pryder mwyaf yn nhermau pwysau sylfaenol ar y gyllideb, ond, serch hynny, llwyddodd y gwasanaeth i adennill taliadau budd-dal tai ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth a leolwyd mewn llety argyfwng. Yn ogystal, mae Llywodraeth Cymru wedi cynyddu'r Grant Digartrefedd yn ddiweddar, gan olygu fod y tanwariant wedi cynyddu i £300k. Fodd bynnag, mae'r gwasanaeth yn rhagweld cyllideb gytbwys ar gyfer digartrefedd gan fod cais i drosglwyddo tua £260k o'r grant ychwanegol i gronfa wrth gefn glustnodedig i'w defnyddio mewn blynyddoedd i ddod pan ddisgwylir gostyngiad yn y grant.

- 4.4.3** Rhagwelir cyllideb gytbwys ar gyfer atal digartrefedd ar ddiwedd y flwyddyn, o gymharu â'r gorwariant o £60k a nodwyd yn yr adroddiad chwarter 2, a hynny oherwydd y cyllid ychwanegol. Er bod y gorwariant sylfaenol yn destun pryder, mae'r costau hyn wedi cynorthwyo defnyddwyr gwasanaeth i osgoi cael eu gwneud yn ddigartref, ac mae hynny'n ganlyniad gwell iddynt ac mae'n lleihau gwariant ar lety argyfwng.

4.5 Rheoleiddio a Datblygu Economaidd

4.5.1 Economaidd a Chymuned (yn cynnwys Cyrchfan a Hamdden)

- 4.5.1.1** Roedd gorwariant o £112k (6.51%) yn y gwasanaeth ar ddiwedd y trydydd chwarter, a rhagwelir gorwariant o £94k (3.91%) ar 31 Mawrth 2023. Mae hyn yn gynydd bychan o gymharu'r â'r £8k a nodwyd yn chwarter 2.
- 4.5.1.2** Disgwylir gorwariant o £32k ym maes Datblygu Economaidd y gwasanaeth ar ddiwedd y flwyddyn, o gymharu â £46k yn chwarter 2. Mae diffyg hanesyddol gan nad oes modd gwreiddu'r targedau incwm ar gyfer prosiectau megis Wylfa Newydd a'r Grid Cenedlaethol bellach. Mae pwysau arall ar y gyllideb yn cynnwys cyfleusterau'r ganolfan (£20k), diffyg mewn incwm dylunio graffeg (£10k) a thanysgrifiadau (£20k). Rhagwelir tanwariant o £85k ar ailstrwythuro rheolwyr a swyddi gweigion eraill.
- 4.5.1.3** Disgwylir tanwariant o £90k yn yr adain Cyrchfan erbyn diwedd y flwyddyn, o gymharu â swm o £48k a nodwyd yn chwarter 2. Ymddengys fod nifer ymwelwyr â'r Ynys wedi disgyn o gymharu â'r niferoedd eithriadol o uchel a welwyd y llynedd. Mae hyn wedi arwain at recriwtio llai o staff tymhorol na'r bwriad gwreiddiol, ac mae oedi wrth recriwtio i swyddi yn y gwasanaeth morwrol. Felly, disgwylir tanwariant o £60k ar gyllidebau staffio. Mae mân dan neu orwariant eraill.
- 4.5.1.4** Rhagwelir gorwariant o £152k yn y gwasanaeth Hamdden ar gyfer y flwyddyn, mae hyn yn gynydd o £54k o gymharu â chwarter 2. Cynydd mewn costau staffio a chostau trydan sylweddol uwch sydd i gyfrif am hyn. Mae incwm debyd uniongyrchol y canolfannau Hamdden wedi dychwelyd i'r lefelau a welwyd cyn y pandemig, ac mae'n debygol y caiff targedau incwm eu cyflawni, er y gallai'r argyfwng costau byw ddechrau effeithio ar aelodaeth canolfannau hamdden.

4.5.2 Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd

- 4.5.2.1** Roedd tanwariant o £249k (12.83%) yn y gwasanaeth hwn ar gyfer y cyfnod, ond rhagwelir tanwariant o £175k (6.93%) ar alldro. Mae hyn £90k yn uwch na'r tanwariant o £85k a nodwyd yn yr adroddiad chwarter 2. Costau staffio is yn y gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd, a hynny am nifer o resymau, ynghyd â swyddi gweigion a mwy o incwm yn y gwasanaeth Cynllunio sydd i gyfrif am hyn.
- 4.5.2.2** Rhagwelir tanwariant o £100k yn y gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd ar ddiwedd y flwyddyn, o gymharu â thanwariant o £40k a ragwelwyd ar gyfer chwarter 2 2022/23, yn bennaf oherwydd costau staffio is. Nid oes unrhyw feysydd yn destun pryder sylweddol yn y gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd, ac mae mân dan neu orwariant mewn gwahanol feysydd o'r Gwasanaeth.
- 4.5.2.3** Mae disgwyl tanwariant o £75k yn y gwasanaeth Cynllunio ar ddiwedd y flwyddyn, o gymharu â thanwariant disgwyliedig o £45k yn chwarter 2. Yn debyg i'r gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd, mae tanwariant ar staffio yn cuddio gorwariant ar wariant heblaw am gyflogau, yn arbennig ar TG a meddalwedd ac ymgynghori.

4.6 Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo

4.6.1 Priffyrdd

4.6.1.1 Roedd tanwariant o £839k (12.17%) yn y gwasanaeth hwn ar gyfer y cyfnod. Fodd bynnag, y sefyllfa a ragwelir ar ddiwedd y flwyddyn yw tanwariant o £239k (3.49%). Mae'r tanwariant hwn yn debyg i'r tanwariant yn ystod chwarter 2. Mae'r gyllideb Fflyd yn parhau i fod dan bwysau, a rhagwelir gorwariant o £200k ar gyfer y flwyddyn oherwydd llai o ddefnydd a chynnydd mewn prisiau tanwydd, ac mae'r gyllideb gwaith dan bwysau gan fod cyflenwyr yn cynyddu eu prisiau. Mae tanwariant nodedig ar Reolaeth Adrannol, Meysydd Parcio, Rheoli Datblygu a Gwaith Stryd, gan fod yr incwm yn uwch na'r amcangyfrif yn chwarter 2. Mae disgwyl iddynt ragori ar eu targedau blynyddol, ond bydd y raddfa'n gostwng erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Mae tanwariant o £323k mewn gwariant ar y gyllideb waith yn chwarter 3, ond disgwylir i hyn gywiro'i hyn erbyn diwedd y flwyddyn ariannol, a'r rhagolwg yw gorwariant o £260k. Mae tanwariant o £210k ar waith stryd, a disgwylir tanwariant o £240k erbyn diwedd y flwyddyn. Mae mân dan neu orwariant mewn nifer o feysydd eraill ac ymddengys eu bod yn gwrthbwysio'i gilydd.

4.6.2 Gwastraff

4.6.2.1 Roedd tanwariant o £868k (13.37%) yn y gwasanaeth Gwastraff yn ystod y cyfnod a rhagwelir tanwariant o £1,030k (11.3%) yn y gwasanaeth ar alldro. Mae hyn £65k yn uwch na'r tanwariant o £965k a nodwyd yn chwarter 2. Y prif reswm am y gwelliant yw bod costau gwaredu gwastraff wedi gostwng, gan arwain at danwariant o thua £125k, o gymharu â thanwariant disgwyliedig o £40k yn ystod chwarter 2.

4.6.2.2 Mae'r rhagolwg ar gyfer diwedd y flwyddyn yn cynnwys gorwariant mewn gwahanol feysydd yn yr adran, ynghyd â meysydd eraill sy'n tanwario i wneud yn iawn am hynny. Mae'r amrywiadau mwyaf nodedig yn cynnwys tanwariant o £300k ar y gwasanaeth Casglu Gwastraff, gan fod incwm o danysgrifiadau i'r gwasanaeth casglu gwastraff gwyrdd, gwerthu biniau du a'r gwasanaeth casglu gwastraff swmpus i gyd yn uwch na'r gyllideb darged. Mae disgwyl tanwariant yn yr adain Ailgylchu hefyd ar ddiwedd y flwyddyn, a'r swm a ragwelir yw £400k. Y rheswm am hyn yw bod yr incwm yn uwch na'r targed gan fod y pris am wastraff ailgylchu'n parhau i fod yn uchel.

4.6.3 Eiddo

4.6.3.1 Sefyllfa'r gwasanaeth hwn ar gyfer y cyfnod yw tanwariant o £395k (39.34%), a rhagwelir tanwariant o £222k (12.70%) erbyn diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn well na'r rhagolwg o orwariant o £8k ar ddiwedd chwarter 2, ac ad-drefnu'r gwasanaeth glanhau sydd i gyfrif am hyn, ac amcangyfrifir tanwariant o £100k ar ddiwedd y flwyddyn. Rhagwelir tanwariant o £120k hefyd ar weithwyr, gan gynnwys swyddi a fu'n wag am ran o'r flwyddyn yn ogystal â staff Clefyd y Coed Ynn ac ymgynghorwyr.

4.6.3.2 Mae sefyllfa nifer o benawdau yn y gyllideb yn amrywio, gyda rhai'n dangos gorwariant, tra bod eraill yn tanwario. Fodd bynnag, mae diffyg o £48k yn debygol mewn cyflogau wedi'u cyfalafu yn 2022/23 oherwydd bod staff yn gweithio ar brosiect yng Nghanolfan Addysg y Bont nad yw'n denu ffi.

4.7 Trawsnewid

4.7.1 Roedd tanwariant o £90k (1.8%) yn y swyddogaeth Trawsnewid ar ddiwedd y cyfnod, ond mae'n rhagweld tanwariant o £247k (3.79%) ar alldro. Mae hyn yn uwch na'r tanwariant to £232k a nodwyd yn chwarter 2.

4.7.1.1 Roedd tanwariant o £12k (0.89%) yn y swyddogaeth AD ar gyfer y cyfnod a rhagwelir tanwariant o £75k (4.77%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r tanwariant a ragwelir yn deillio o'r cyllidebau hyfforddi canolog, lle rhagwelir tanwariant o £50k, sef yr un swm ag a nodwyd yn chwarter 2. Mae'r galw am hyfforddiant yn parhau i fod yn isel ac mae gwariant yn dal i fod yn is na'r un cyfnod y llynedd. Mae gweddill y tanwariant yn ymwneud â swyddi gweigion.

4.7.1.2 Roedd gorwariant o £32k (1.06%) yn yr adain TGCh ar gyfer y cyfnod, ond, y rhagolwg ar alldro yw tanwariant o £55k (1.46%), yn debyg i'r tanwariant a nodwyd yn ystod chwarter 2. Mae tanwariant sylweddol ar staffio, gyda rhagolwg y bydd tanwariant o £455k ar ddiwedd y flwyddyn. Mae tanwariant hefyd o £17k ar incwm contractau ffôn. Mae gorwariant o £85k ar drwyddedau meddalwedd ac mae gorwariant sylweddol, sef £332k, ar feddalwedd canolog. Mae hyn yn gynydd o £103k ers chwarter 2. Costau untro sylweddol wrth symud i systemau newydd sydd i gyfrif am hyn.

4.7.1.3 Roedd tanwariant o £110k (13.52%) yn yr Adain Trawsnewid Corfforaethol ar gyfer y cyfnod a disgwylir tanwariant o £117k (9.86%) ar ddiwedd y flwyddyn. Mae hyn ychydig yn uwch na'r tanwariant yn chwarter 2. Mae Trawsnewid Corfforaethol yn rhagweld tanwariant o £79k, sef tanwariant o £71k ar staffio a £8k ar gyflenwadau a gwasanaethau. Mae disgwyl tanwariant o £32k ar Cyswllt Môn, er bod hyn ychydig yn is na'r ffigwr a nodwyd yn chwarter 2. Tanwariant ar y gyllideb staffio sydd i gyfrif am hyn.

4.8 Adnoddau (ac eithrio Budd-daliadau a roddwyd)

4.8.1 Mae gorwariant o £20k (0.68%) yng nghyllideb swyddogaeth Adnoddau ar gyfer y cyfnod, ond y rhagolwg ar alldro yw tanwariant o £70k (1.94%). Mae hyn yn is na'r tanwariant a amcangyfrifwyd yn chwarter 2, sef £98k. Y rheswm am y gostyngiad yw costau uwch yn y tîm refeniw a budd-daliadau.

4.8.2 Mae gwahanol feysydd yn y gwasanaeth yn tan a gorwario, yn bennaf oherwydd swyddi gweigion mewn rhai meysydd a defnydd ychwanegol o staff asiantaeth yn y gwasanaeth Refeniw a Budd-daliadau, wrth i'r gwasanaeth barhau i brosesu grantiau'n gysylltiedig â'r argyfwng costau byw.

4.9 Busnes y Cyngor

4.9.1 Mae tanwariant o £33k (2.21%) yn y swyddogaeth ar gyfer y cyfnod, a'r rhagolwg ar gyfer diwedd y flwyddyn yw tanwariant o £56k (2.75%). Mae hyn £12k yn fwy na'r tanwariant o £44k a ragwelwyd yn chwarter 2. Disgwylir tanwariant o £88k ar staffio, yn arbennig yn y Tîm Gwasanaethau Pwyllgor, oherwydd bod swyddi'n parhau i fod yn wag a chostau staff eraill, er bod mwy o wariant ar staff asiantaeth i lenwi'r swyddi hyn yn cydbwysu'r tanwariant yn rhannol.

4.9.2 Mae disgwyl gorwariant o £26k ar Wasanaethau Cyfreithiol ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r gorwariant wedi codi o'r £4k a ragwelwyd yn chwarter 2. Staff cyfreithiol asiantaeth a gyflogir i lenwi swyddi gweigion / absenoldebau yw'r rheswm am hyn, ac nid oes cyllideb ar gyfer y swydd undebau llafur.

4.10 Costau Corfforaethol a Democrataidd

4.10.1 Roedd gorwariant o £199k (11.97%) yn y swyddogaeth ar gyfer y cyfnod, er mai gorwariant o £92k (4.91%) yw'r rhagolwg ar gyfer diwedd y flwyddyn. Mae hyn yn well na'r gorwariant o £200k a nodwyd yn yr adroddiad chwarter 2. Mae'r gwelliant hwn yn ymwneud â chostau corfforaethol eraill, er y rhagwelir y bydd gorwariant o £69k yn y maes hwn, o gymharu â gorwariant o £189k a ragwelwyd yn ystod chwarter 2. Croniad ar gyfer ffioedd archwilio 2017/18 a 2018/19 nad oes disgwyl iddynt gael eu talu bellach sy'n gyfrifol am hyn. Mae cynnydd o £50k yn y gorwariant ar y cyfraniad pensiwn eilaidd sy'n gysylltiedig â dyfarniad cyflog swyddogion Awdurdod Lleol ar gyfer 2022/23, gyda chyfanswm o £81k o orwariant ar y costau hyn. Mae Cymorth Aelodau a Threuliau a gwariant dinesig yn rhagweld cyllideb gytbwys.

4.10.2 Mae pwysau'n parhau ar y gyllideb yn y meysydd hyn, ac mae ffioedd Crwner yn creu gorwariant o £20k a disgwylir gorwariant o £16k ar yr ardoll prentisiaid.

4.11 Rheolaeth Gorfforaethol

4.11.1 Roedd tanwariant o £4k (0.62%) yn y swyddogaeth ar gyfer y cyfnod a rhagwelir y bydd y gyllideb yn cydbwysu ar alldro.

5. Cyllid Corfforaethol (yn cynnwys Budd-daliadau a Roddwyd)

- 5.1** Mae disgwyl tanwariant o £3,733k ar Gyllid Corfforaethol, yn cynnwys Budd-daliadau a Roddwyd, ar ddiwedd y flwyddyn (9.05%), o gymharu â thanwariant o £750k a nodwyd yn chwarter 2. Cynnydd yn y llog a dderbynnir ar fuddsoddiadau rheoli'r trysorlys (£627k) o ganlyniad i fuddsoddi mewn cyfrifon tymor penodedig ar gyfraddau llog uwch yw'r rheswm am hyn. Mae'r llogau hyn yn uwch na'r llogau ar gyfer cyfrifon sy'n caniatáu mynediad ar unwaith i'r arian, ac mae'r llog a delir ar rhain yn cynyddu bob tro mae cyfradd y banc yn codi. Pan ddaw'r buddsoddiadau tymor penodol i ben, bydd yr arian yn cael ei ail-fuddsoddi mewn cyfrifon sy'n talu llogau uwch.
- 5.2** Roedd y gyllideb ar gyfer 2022/23 yn cynnwys rhai eitemau a gadwyd yn ganolog fel cyllidebau wrth gefn, ac roedd y rhain yn £3,110k. Yn ystod y flwyddyn, mae'r cyllid yn cael ei drosglwyddo i mewn ac allan o'r cyllidebau hyn i / o gyllidebau gwasanaeth. Yn ystod 2022/23, mae trosglwyddiad net o £347k i'r cyllidebau wrth gefn wedi digwydd, gan godi lefel y cyllidebau wrth gefn i £3.457m. Rhagwelir y bydd angen defnyddio £172k yn ystod y chwarter olaf a bydd £2.577m yn cael ei drosglwyddo i gronfeydd wrth gefn clustnodedig ar ddiwedd y flwyddyn ariannol i gyllido costau hysbys yn 2023/24. Ni fydd angen y £708k sy'n weddill ac mae'n cyfrannu at y tanwariant a ragwelir yn gyffredinol.
- 5.3** Rhagwelir tanwariant o £209k yn y gyllideb i gwrdd â chyfraniadau'r Cyngor tuag at daliadau Budd-daliadau ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r swm yn debyg i'r tanwariant a rhagwelwyd yn chwarter 1 a chwarter 2.

6. Casglu'r Dreth Gyngor

- 6.1** Mae cyllideb Cronfa'r Dreth Gyngor yn cael ei phenderfynu gan ddefnyddio amcangyfrif o'r ddyled y gellir ei chasglu ar gyfer y flwyddyn bresennol yn unig, yn seiliedig ar ffigwr sylfaen y dreth a bennwyd ym mis Tachwedd 2021. Nid yw'n caniatáu ar gyfer ôl-ddyledion o flynyddoedd blaenorol a gasglwyd, addasiadau ar gyfer rhwymedigaethau sy'n codi o flynyddoedd blaenorol (eithriadau, disgowntiau person sengl, trosglwyddo eiddo i drethi busnes ac ati), newidiadau yn sylfaen y dreth ar gyfer y flwyddyn gyfredol neu ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus. Ni ellir amcangyfrif y newidiadau hyn ac, yn ddiethriad, maent yn arwain at wahaniaeth rhwng balans terfynol Cronfa Casglu'r Dreth Gyngor a'r gyllideb wreiddiol. Mae'r argyfwng costau byw yn dechrau cael effaith ar gasglu'r Dreth Gyngor, a chynyddwyd y ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg i adlewyrchu'r effaith hwn, a gallai arwain at golledion uwch wrth gasglu'r Dreth Gyngor mewn blynyddoedd i ddod. Rhagwelir y bydd incwm craidd y Dreth Gyngor £122k yn uwch na'r gyllideb, ond mae hyn yn llai na'r rhagolwg o danwariant o £372k yn ystod chwarter 2.
- 6.2** Dyluniwyd premiwm y Dreth Gyngor i annog perchnogion eiddo gwag ac ail gartrefi i ddychwelyd yr eiddo i ddefnydd cyffredinol ac, fel y cyfryw, mae risg y gallai nifer yr eiddo sy'n talu'r premiwm ostwng yn sylweddol yn ystod y flwyddyn. Er mwyn lliniaru'r risg hwn, gosodwyd sylfaen y dreth ar gyfer eiddo sy'n talu'r premiwm ar 80% ac, os nad yw nifer yr eiddo sy'n talu'r premiwm yn gostwng yn sylweddol, yna bydd y gyllideb yn creu gwarged. Unwaith eto, mae'r premiwm sy'n daladwy ar ail gartrefi wedi gostwng oherwydd bod eiddo wedi trosglwyddo o'r gofrestr ddomestig i'r gofrestr Trethi Busnes ond, serch hynny, mae nifer yr ail gartrefi wedi aros yn gymharol gyson ac, o ganlyniad, rhagwelir gwarged o £266k ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Felly, amcangyfrifir gwarged o £388k ar y Dreth Gyngor yn cynnwys Premiwm y Dreth Gyngor ac mae hyn yn sylweddol is na'r tanwariant o £763k a nodwyd yn chwarter 2, ond mae'n dilyn patrwm a welwyd yn y gorffennol ac, felly, nid yw'n annisgwyl.

7. Arbedion Cyllidebol 2022/23

- 7.1** Nid oedd angen i'r gwasanaethau wneud unrhyw arbedion cyllidebol yn ystod blwyddyn ariannol 2022/23.

8. Costau Asiantaeth ac Ymgynghorwyr

- 8.1** Gwariwyd £1,014k ar staff Asiantaeth yn ystod y chwarter. Roeddent yn cael eu cyllido'n rhannol yn bennaf o gyllidebau staff oherwydd eu bod yn gysylltiedig â swyddi gweigion, tra bod £579k yn ymwneud â gweithwyr llanw ar gyfer swyddi gweigion. Gwariodd y Gwasanaethau Plant £280k ar staff asiantaeth hyd at ddiwedd chwarter 3, a gwariodd y Gwasanaethau Oedolion £241k ar staff asiantaeth. Gwariodd y Gwasanaeth Gwastraff £254k ar weithwyr safle mewn canolfannau ailgylchu. Mae manylion llawn wedi'u cynnwys yn Atodiad CH.

- 8.2 Gwariwyd cyfanswm o £711k ar Ymgynghorwyr yn ystod y cyfnod rhwng Ebrill a Rhagfyr 2022, a chyllidwyd £145k o'r gwariant hwnnw gan grantiau neu o ffynonellau allanol. Gwariodd Economaidd ac Adfywio £75k ar ymgynghorwyr yn ystod chwarter 3, er bod cyfran helaeth o'r gost yn cael ei gyllido gan ffynonellau incwm allanol. Gwariodd Prifffyrdd £54k ar ymgynghorwyr ac roedd £38k o'r gwariant yn ymwneud â Hwb Hydrogen Caergybi, sy'n cael ei gyllido gan grant. Mae Atodiad D yn cynnwys crynodeb o'r gwariant fesul gwasanaeth, a gwelir manylion ychwanegol am y gwariant.

9. Cyllid Grant Covid-19 Llywodraeth Cymru hyd yma

- 9.1 Mae Llywodraeth Cymru wedi darparu cymorth ariannol sylweddol i awdurdodau lleol Cymru ar gyfer costau ychwanegol yn gysylltiedig â Coronafeirws, ond mae'r cyllid hwn wedi dod i ben yn awr. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn parhau i wneud taliadau i unigolion ac mae'n adennill y costau gan Lywodraeth Cymru trwy drefniadau'r Gronfa Galedi. Dengys Tabl 5 isod fod y Cyngor wedi hawlio £1.352m ar gyfer costau ychwanegol yn deillio o'r pandemig ar gyfer y flwyddyn ariannol hon:-

Tabl 5 Gwariant cysylltiedig â Covid rhwng Ebrill a Rhagfyr 2022 a gyllidwyd gan Lywodraeth Cymru

	Prydau Ysgol am Ddim £	Hunan- Ynysu £	Tanwydd Gaeaf £	Ychwanegiad at y Tâl Salwch Statudol £	Cyfanswm £
CRYNODEB					
Hawliwyd	598,831	181,210	486,092	121,589	1,387,722
Gwrthodwyd	35,478	-	-	-	35,478
Balans sy'n ddyledus	563,353	181,210	486,092	121,589	1,352,244
Talwyd	472,015	181,210	207	121,590	775,022
Balans sy'n weddi	91,338	-	485,885	- 1	577,222

10. Casgliad

- 10.1 Y rhagolwg ar ddiwedd y trydydd chwarter yw tanwariant o £1.970m yn y gyllideb ar gyfer y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2023.

- 10.2 Mae'r prif feysydd sy'n destun pryder yn ymwneud â:-

- Gorwariant sylfaenol sylweddol sy'n bodoli ac sy'n destun pryder ac mae'n anodd ei reoli gan ei fod yn gysylltiedig â gwasanaethau statudol sy'n cael eu harwain gan y galw. Mae disgwyl gorwariant o £613k yn y Gwasanaethau Oedolion ond mae'n cuddio gorwariant sylfaenol sylweddol sy'n cael ei gyllido gan grantiau a'r gronfa pwysau gofal cymdeithasol yn 2022/23. Heb y ffynonellau cyllid hyn, byddai gorwariant o dros £3m yn y gwasanaeth hwn. Mae disgwyl gorwariant o £996k yn y Gwasanaethau Plant, yn bennaf oherwydd lleoliadau allsirol a gwasanaethau eraill ar gyfer Plant sy'n Derbyn Gofal. Mae'r gwasanaethau gofal cymdeithasol Oedolion a Phlant wedi gweld cynnydd sylweddol yn eu cyllidebau yn ystod y blynyddoedd diwethaf, ond mae'r galw'n parhau i gynyddu.
- Yn y pendraw, bydd yr argyfwng costau byw yn arwain at gynnydd yn y galw am wasanaethau'r Cyngor (Digartrefedd, Cyngor ar Ddyledion, Cymorth Iechyd Meddwl, Gwasanaethau Plant) a gallai incwm mewn gwasanaethau megis hamdden, diwylliant, cynllunio a ffioedd parcio ostwng, wrth i bobl wario llai ar eitemau nad ydynt yn hanfodol. Gallai'r newidiadau posib hyn yn y galw am wasanaethau gael effaith negyddol ar sefyllfa ariannol y Cyngor.

- 10.3** Er mai gorwariant bychan yw'r sefyllfa gyffredinol a ragwelir ar gyfer y gwasanaethau, mae defnyddio cronfeydd wrth gefn a grantiau untro, yn ogystal â ffactorau dros dro megis swyddi gweigion a rhagori ar dargedau incwm, yn cuddio'r gwir sefyllfa ac efallai na fydd y ffactorau hyn yn ymddangos yn 2023/24. Oni bai am yr eitemau hyn, mae'n debygol y byddai gorwariant sylweddol yn y cyllidebau gwasanaeth yn 2022/23. Ystyriwyd y rhagolygon presennol wrth lunio cyllideb 2023/24 a, lle bo'n bosib, ychwanegwyd cyllid ychwanegol yn y gyllideb i gwrdd â'r galw cynyddol am wasanaethau. Fodd bynnag, fel y nodir yn yr adroddiad ar gyllideb refeniw 2023/24, mae nifer o risgiau ariannol yn wynebu'r Cyngor yn 2023/24 fyddai'n golygu bod rhaid defnyddio rhagor o arian o falansau'r Cyngor i'w cyllido. Mae'r ffaith fod balansau cyffredinol y Cyngor yn iach yn cynorthwyo i liniaru'r risgiau hynny'n sylweddol.

Gwasanaeth/Swyddogaeth Service/Function	2022/23 Cyllideb Blynnyddol Annual Budget	2022/23 Ch3 Cyllideb hyd yma Q3 Budget Year to Date	2022/23 Ch3 Gwir Wariant ac Ymrwymadau Q3 Actual & Committed spend	2022/23 Ch3 Amrywiad Q3 Variance	2022/23 Ch3 Gwir Wariant ac Ymrwymadau Q3 Actual & Committed Spend	Ch3 : Q3 Amcangyfrif Gwariant i 31 Mawrth 2022 Estimated Expenditure to 31 March 2023	Ch3 : Q3 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2022 gorl(tan) wariant Estimated Outturn 31 March 2023 over/(under)	2022/23 Gorl(tan) wariant fel % o'r Gyllideb Gyfan Projected Over /(Under) spend as a % of Total Budget	Ch2 : Q2 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2023 gorl(tan) wariant Estimated Outturn 31 March 2023 over/(under)	Ch1 : Q1 Amcangyfrif o Alldro 31 Mawrth 2023 gorl(tan) wariant Estimated Outturn 31 March 2022 over/(under)	2021/22 Gorl(Tan) Wariant Draft Over/(under spend)
	£'000	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	%	£'000	£'000	£'000
Datblygu Economaidd <i>Economic Development</i>	2,407	1,714	1,825	112	6.51%	2,501	94	3.91%	86	27	(157)
Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd <i>Planning and Public Protection</i>	2,527	1,943	1,693	(249)	-12.83%	2,352	(175)	-6.93%	(85)	(77)	(545)
<u>Trawsnewid Transformation</u>											
Adnoddau Dynol <i>Human Resources</i>	1,572	1,303	1,292	(12)	-0.89%	1,497	(75)	-4.77%	(70)	(62)	(54)
TGCh <i>ICT</i>	3,766	2,996	3,027	32	1.06%	3,711	(55)	-1.46%	(53)	(176)	(149)
Trawsnewid Corfforaethol <i>Corporate Transformation</i>	1,187	811	701	(110)	-13.52%	1,070	(117)	-9.86%	(109)	(59)	(185)
<u>Adnoddau Resources</u>	3,602	2,922	2,942	20	0.68%	3,532	(70)	-1.94%	(98)	(144)	(252)
<u>Busnes y Cyngor Council Business</u>	2,035	1,494	1,461	(33)	-2.21%	1,979	(56)	-2.75%	(44)	(33)	(64)
<u>Costau Corfforaethol a Democrataidd Corporate & Democratic costs</u>	1,873	1,667	1,867	199	11.97%	1,965	92	4.91%	200	215	(327)
<u>Rheolaeth Corfforaethol Corporate Management</u>	756	569	572	4	0.62%	756	0	0.00%	0	(1)	(10)
-											
Costau heb gyllideb, ac na ellir eu rheoli: yswiriant, costau pensiwn a dileu drwg ddyledion / lwfansau <i>Unbudgeted, uncontrollable costs: insurances, pension costs and bad debt write offs / impairment allowances on services' income</i>						400	400	0.00%	400	200	1,386

Cyfanswm Cyllideb Gwasanaethau Total Service Budgets	139,929	100,580	99,910	(670)	-0.67%	140,016	87	0.06%	385	750	(2,671)
Ardollau <i>Levies</i>	3,957	3,919	3,919	0	0.00%	3,957	0	0.00%	0	0	(2)
Rhyddhad Trethi Dewisol <i>Discretionary Rate Relief</i>	72	0	0	0	0.00%	72	0	0.00%	0	(1)	0
Cyllido Cyfalaf <i>Capital Financing</i>	5,338	3,112	2,732	(380)	0.00%	4,587	(751)	-38.04%	(501)	(45)	(390)
Arian wrth Gefn Cyffredinol ac Eraill <i>General & Other Contingencies</i>	3,457	3,457	2,992	(464)	-13.43%	2,749	(708)	-50.85%	(48)	(50)	(567)
Arian wrth Gefn Cyffredinol Y Cyngor Council's General Reserves	0	0	0	0	0.00%	0	0	0.00%	0	0	300
Cyfraniad CRT y Gwasanaethau Cefnogol <i>Support Services contribution HRA</i>	(800)	0	0	0	0.00%	(800)	0	0.00%	0	0	(97)
Budd-daliadau a Roddwyd <i>Benefits Granted</i>	6,413	22	22	(0)	-0.01%	6,204	(209)	-3.27%	(201)	(211)	178
Na ellir ei reoli <i>Uncontrollable</i>											
Cyfanswm Cyllid Corfforaethol Total Corporate Finance	18,438	10,510	9,666	(844)	-8.03%	,16,770	(1,668)	-9.05%	(750)	(307)	(578)
Cyfanswm 2022/23 Total 2022/23	158,367	111,089	109,575	(1,514)	-1.36%	156,786	(1,581)	-1.00%	(365)	443	(3,249)
<u>Cyllido Funding</u>											
Trethi Annomestig <i>NDR</i>	(25,493)	(19,610)	(19,610)	(0)	0.00%	(25,493)	0	0.00%	0	0	0
Y Dreth Gyngor <i>Council Tax</i>	(41,866)	0	0	0	0.00%	(41,988)	(122)	0.29%	(372)	(573)	172
Premiwm y Dreth Gyngor <i>Council Tax Premium</i>	(1,950)	0	0	0	0.00%	(2,217)	(266)	13.66%	(391)	(414)	(332)
Grant Cynnal Refeniw <i>Revenue Support Grant</i>	(89,058)	(68,506)	(68,506)	0	0.00%	(89,058)	0	0.00%	0	0	(1,389)
Cyfanswm Cyllid 2022/23 Total Funding 2022/23	(158,367)	(88,116)	(88,116)	(0)	0	(158,756)	(388)	0.25%	(763)	(987)	(1,549)
Cyfanswm yr alldro yn cynnwys effaith y cyllido Total outturn including impact of funding	0	22,973	21,459	(1,514)	-6.59%	(1,970)	(1,970)	-2.55%	(1,128)	(544)	(4,798)

ATODIAD C

Crynodeb o'r Sefyllfa Alldro ar gyllidebau Arian Wrth Gefn 2022/23

	Cyllideb Wreiddiol	Trosglwyddo i / o Gyllidebau Gwasanaeth	Cyllideb wedi'i Diwygio blwyddyn hyd yma	Rhagolwg Diwedd Blwyddyn	Trosglwyddo i Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	Amrywiad Diwedd Blwyddyn a Ragwelir
	£	£	£	£	£	£
Arian Wrth Gefn Cyffredinol	405,734	27,690	433,424	43,048	0	(390,376)
Cyflog a Graddfa	100,000	(1,040)	98,960	114,336	0	15,376
Etholiadau Sirol	200,000	(152,265)	47,735	0	0	(47,735)
Gofynion Ychwanegol Gwasanaethau Plant	316,830	(316,830)	0	0	0	0
Caledwedd TG Ysgolion	300,000	0	300,000	0	300,000	0
Costau Covid	300,000	0	300,000	15,000	0	(285,000)
Chwyddiant Tâl	1,000,000	1,065,000)	2,065,000	0	2,065,000	0
Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru – Bid Twf	97,000	(97,000)	0	0	0	0
Cynllun Hyfforddai	340,000	(178,420)	161,580	0	161,580	0
Newid Hinsawdd	50,000	0	50,000	0	50,000	0
Cyfanswm Arian Wrth Gefn Cyffredinol Arall	3,109,564	347,135	3,456,699	172,384	2,576,580	(707,735)

Costau Asiantaeth rhwng mis Hydref a Rhagfyr 2022

Gwasanaeth	Swm £	Ffynhonnell Gyllido (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio nas ddefnyddiwyd / Grant / Cyfraniad Allanol)	Parhaol / Dros Dro	Pwrrpas
Economaid a Rheoleiddio	21,985	Grant	Dros Dro	Adlenwi swyddogion sy'n delio â Covid
	13,859	Grant	Dros Dro	Adlenwi swyddogion sy'n delio â thystysgrifau iechyd allforio
	35,845			
Ysgolion	31,451	Craidd	Dros Dro	Staff llanw mewn maes arbenigol
	31,451			
Gwastraff	253,539	Cyllideb Graidd Benodol	Dros Dro	Tasgau ychwanegol sydd eu hangen yn y tymor byr
	253,539			
Gwasanaethau Plant	280,417	Cyllideb Craidd / Cronfa Wrth Gefn Staff Asiantaeth	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	280,417			
Adnoddau	204,277	Craidd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	36,524	Grant	Dros Dro	Gwaith ychwanegol yn ymwneud â Covid a swyddi gwag
	240,801			
Adnoddau	40,906	Grant	Dros Dro	Gwaith Cymhorthdal Budd-daliadau Tai
	35,978	Grant	Dros Dro	Gwaith ychwanegol o weinyddu grantiau Cost Byw LIC
	94,625	Cyllideb staffio nas ddefnyddiwyd	Dros Dro	I lenwi swyddi gwag
	171,509			
Cyfanswm	1,013,562			

Crynodeb o Wariant ar Ymgynghorwyr Ch3 2022/23

Crynodeb o Wariant Ymgynghoriaeth fesul Gwasanaeth				
Gwasanaeth	Chwarter 1 £	Chwarter 2 £	Chwarter 3 £	Cyfanswm 2022/23 £
Addysg Canolog	834	12,469	0	13,302
Diwylliant	4,925	1,500	13,150	19,575
Economaidd ac Adfywio	39,147	204,352	74,577	318,076
Eiddo	0	4,832	0	4,832
Priffydd	11,376	72,418	54,344	138,138
Ysgolion	0	0	0	0
Gwastraff	4,431	13,347	7,856	25,634
CRT	0	0	0	0
Tai	0	0	0	0
Corfforaethol a Democrataidd	0	0	0	0
Gwasanaethau Oedolion	0	0	0	0
Gwasanaethau Plant	200	6,093	10,000	16,293
Corfforaethol	0	0	0	0
Trawsnewid	9,157	20,026	11,698	40,880
Busnes y Cyngor	7,279	37,968	23,827	69,074
Adnoddau	20,278	24,770	19,803	64,850
Cyfanswm	97,627	397,774	215,254	710,655
Cyllidwyd gan:				
Cyllideb Craidd	63,016	160,418	70,226	293,660
Grant	33,321	199,734	145,028	378,083
Cyfraniad Allanol	0	34,972	0	34,972
Cronfeydd Wrth Gefn	1,290	2,650	0	3,940
Cyfanswm	97,627	397,774	215,254	710,655

Dadansoddiad Manwl o Gostau Ymgynghorwyr Ch3 2022/23

	Swm £	Categori - Rheswm Penodi			Ffynhonnell y Cyllid (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio nas ddefnyddir / Grant / Cyfraniad Allanol)	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		I dalu am sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol	Maint y gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Unwaith ac am Byth		
Cyfanswm Ch1 Ebrill - Mehefin	97,627					
Cyfanswm Ch2 Gorffennaf - Medi	397,774					
Diwylliant	6,050			✓	Cyllideb Graidd Benodol	Ymgynghori - cefnogaeth i dendro caffi Oriol Môn
	1,700			✓	Grant	Cyrsiau blasu ysgrifennu creadigol a chyhoeddi - hyrwyddo marchnata ac ymgyrch cyfryngau cymdeithasol
	300			✓	Grant	Cwrs 2 ddiwrnod codi waliau cerrig sych
	200			✓	Grant	Digwyddiad chwilota
	900			✓	Grant	Cwrs 2 ddiwrnod Ffensio
	4,000			✓	Grant	Sesiwn yn y maes celf a dylunio - bwriad cyflwyno gyrfaodd posibl yn y maesydd creadigol
Cyf. Diwylliant	13,150					
Economaidd ac Adfywio	184	✓			Cyllideb Graidd Benodol	SharePoint Ar-lein (Cynllun 1) Adnewyddu Blynnyddol CSP
	1,052	✓			Cyllideb Graidd Benodol	Cefnogaeth Amser Craidd Blynnyddol a Chefnogaeth Premiwm Trwyddedau
	33,891			✓	Grant	Gwaith Cefnogi Gwerthuso Prosiect CRF y DU
	10,000			✓	Grant	Adfywio Môn UKCRF - Monitro a Gwerthuso
	22,436			✓	Grant	Prosiect Tirwedd Treftadaeth CSYM
	5,544			✓	Grant	Ymgysylltu â thri chyngor cymuned ar Ynys Cybi
	720			✓	Cyllideb Graidd Benodol	Arfarniad amaethyddol i Annedd Gweithwyr Gwledig
	750	✓	✓	✓	Cyllideb Graidd Benodol	Ymgynghoriaeth Porth ar gyfer Pwynt Rheoli Ffin Caergybi
Cyf. Economaidd ac Adfywio	74,577					

	Swm £	Categori - Rheswm Penodi			Ffynhonnell y Cyllid (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio nas ddefnyddir / Grant / Cyfraniad Allanol)	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		I dalu am sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol	Maint y gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Unwaith ac am Byth		
Priffyrdd	38,091			✓	Grant	Hyb Hydrogen Caergybi
	259			✓	Cyllideb Graidd Benodol	PCN Charge
	2,622			✓	Cyllideb Graidd Benodol	Cyfraniad ardoll er sylw Gwasanaethau Parcio
	296		□	✓	Grant	Ffi monitro cydymffurfiaeth flynyddol ar gyfer cronfeydd dŵr risg uchel
	1,156			✓	Cyllideb Graidd	Ymchwil mewn Archifdy Cyhoeddus yn ymwneud â chroesfan rheilffordd Trewan Sands
	8,560			✓	Cyllideb Graidd	Llunio adroddiad dichonoldeb i asesu gwelliannau i gerddwyr
	3,360			✓	Grant	Modelu Hydrolig Llangefni
Cyf. Priffyrdd	54,344					
Gwastraff	2,141	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Tirlenwi Penhesgyn - cymorth technegol nwy
	850	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Ceuffos Penhesgyn - Cynnig ffioedd ar gyfer gwasanaethau ymgynghoriaeth peirianeg
	1,605	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Gors Penhesgyn – Arolwg Amgylcheddol Tirlenwi
	975	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Archwiliad o'r Safle ac Asesiad Risg
	2,285	✓		Gwaith Penodol	Cyllideb Graidd Benodol	Cyfleuster Compostio Penhesgyn IVC
Cyf. Gwastraff	7,856					
Gwasanaethau Plant	10,000			✓	Grant	Gwerthusiad allanol o Môn Ymlaen ar gyfer CRF
Cyf. Gwasanaethau Plant	10,000					
Trawsnewid	4,878			✓	Cyllideb Graidd Benodol	Pridiannau rheoli prosiect - ResourceLink mudo i'r cwmwl hybrid
	4,750			✓	Cyllideb Graidd Benodol	iShare ymgynghoriaeth cefnogi
	2,070	✓			Grant	Aseswr - Gweithwyr Cymdeithasol dan Hyfforddiant
Cyf. Trawsnewid	11,698					

	Swm £	Categori - Rheswm Penodi			Ffynhonnell y Cyllid (Cyllideb Graidd Benodol / Cyllideb staffio nas ddefnyddir / Grant / Cyfraniad Allanol)	Disgrifiad o'r gwaith a wnaed
		I dalu am sgiliau penodol nad oes angen swydd barhaol	Maint y gwaith	Gwaith Penodol / Prosiect Unwaith ac am Byth		
Busnes y Cyngor	23,827			✓	Cyllideb staffio nas defnyddiwyd	Locwm
Cyf. Busnes y Cyngor	23,827					
Adnoddau	7,563	✓			Cyllideb Graidd Benodol	Contractau cadw gwasanaethau'r Trysorlys
	12,240			✓	Grant	Asesiadau cymhwysedd ar gyfer grantiau costau byw LIC
Cyf. Adnoddau	19,803					
Cyfanswm Ch3 Hydref - Rhagfyr	215,254					
Cyfanswm Cronnus Ebrill - Rhagfyr	710,655					